Opbrengst consultatieronde regioarrangement 2023 gemeenteraad Voorst

De kracht en bijdrage van de gemeente Voorst voor de verdere schaalsprong Regio Stedendriehoek

De rijksoverheid neemt weer de regie op de ruimtelijke ordening in Nederland. De provincies hebben de opdracht gekregen om ruimtelijke voorstellen te maken. De provincie Gelderland heeft gekozen om dit samen met de regio's te doen, wat heeft geleid tot het regioarrangement Regio Stedendriehoek 2023. Hierin staat waar wij als regio intensief op gaan samenwerken om de nationale opgaven aanpassen vanuit ons doel: een sterke regio in balans. Het bestaand beleid is in deze versie als uitgangspunt genomen, met daarbij agenderende opgaven voor de toekomst toegevoegd. De vijf agenderende opgaven uit het regioarrangement Regio Stedendriehoek 2023 zijn:

- Verstedelijking in balans
  Bestaande uit de integrale ontwikkeling van het bundelingsgebied in de driehoek Apeldoorn, Deventer en Zutphen, met Voorst in het midden en de verdichtingsopgaven van de bestaande steden
- Ontwikkeling corridors A1/A50
  Waarbij stedelijke groei en de ontwikkeling van mobiliteit en bereikbaarheid samen op gaan
- Bevaarbaarheid IJssel
  Bevaarbaar houden van de IJssel als groot economisch belang voor de regio. In combinatie met zorgen voor hoogwaterveiligheid, landschap en aanpak van de droogte (programma Integraal Riviermanagement)
- Vitaal landelijk gebied
  Met de transitieopgaven landbouw, water en bodem, natuur en klimaat, en vitale kernen, dorpen en buitengebied
- Veluwe
  Als groot natuurgebied en waterreservoir, met opgaven voor landschap, natuur en water & bodem, en vrijetijdseconomie.

Daarnaast werkt het Rijk met de contourennotitie Nota Ruimte. Hierin staat dat in de ruimtelijke ordening een koerswijziging optreedt; de prioriteit om sterker te maken van wat al sterk was wordt verruimd om alle regio's beter te benutten. Met een belangrijke rol voor een beter evenwicht tussen landbouw en natuur en de overgang naar een kringloopeconomie. En met een stevige inzet op economie, wonen, infrastructuur en voorzieningen in meer regio's en steden dan nu het geval is. Dit betekent dat niet langer een sterke focus en groei in de Randstad ligt.

Voor de regio Stedendriehoek betekent dit een verdere schaalsprong voor de periode na 2030, tot 2050 en met een doorkijk van enkele thema's (zoals waterveiligheid) naar 2120. De gemeenteraad van Voorst heeft in de consultatieronde op 18 maart 2024 hierbij verschillende uitgangspunten en verwachtingen aangegeven om haar identiteit te behouden en te versterken.

Kracht en bijdragen van de gemeente Voorst
Balans tussen steden, kernen en landelijk gebied
Wij zijn een regio in balans. Deze balans is ook bepalend voor onze regionale identiteit. Met diverse gebieden (Veluwe, IJsselvallei, Salland en de Achterhoek) en unieke steden en dorpen met hun eigen kwaliteiten. Onze kracht zit in onze verscheidenheid. Dit zorgt ook voor een goede woon-, werk- en leefomgeving. Bepalend voor onze Voorster identiteit zijn:

- de kwaliteit van ons landschap;
- de bijzondere cultuurhistorie;
- de dorpse schaal van de kernen;
- de krachtige sociale samenhang in onze gemeente;
- duurzaamheid: de wens en de noodzaak om onze ruimtelijke, economische en sociale kwaliteiten toekomstbestendig te maken.

Deze identiteit is ons vertrekpunt in de opgaven waar wij als regio voor staan. Dit vraagt om het behoud van balans en verhouding tussen de steden, kernen en het landelijk gebied. Hiervoor is - in beginsel - toepassing van de ladder van duurzame verstedelijking noodzakelijk, als goede verantwoording van de evenwichtige toedeling van functies aan locaties.

Kansen voor landschapsversterking
Onze gemeente heeft een groot landelijk gebied. De agenderende opgave Vitaal landelijk gebied zien wij als kans voor het behoud en het versterken van ons voorzieningenniveau. Bij de verstedelijkingsopgave is de voorwaarde gesteld 'meer stad, meer landschap'. Het past bij de identiteit van de gemeente Voorst om landschappelijke structuren te behouden en wij zien ruimte om deze te versterken. Hierbij vragen wij ook om behoud van cultureel erfgoed, zoals onze landgoederenzone. De verstedelijkingsopgave moet niet ten koste gaan van deze kwaliteiten. Samen met de recreatieplas Bussloo en de luchthaven Teuge geeft dit kansen voor dagrecreatie en kleinschalige kwalitatief hoogwaardige verblijfsrecreatie. Daarmee leveren wij ook een bijdrage aan de agenderende opgave Veluwe.

In onze gemeente zien wij kansen met een gebiedsgerichte aanpak, voor het versterken van de groen/blauwe dooradering. Zowel voor eventuele nieuwe verdienmodellen voor onze landbouwsector, als voor het herstel en versterken van cultuurhistorische waarden en biodiversiteit. Hierbij ontstaan ook kansen op het gebied van recreatie en een vitaal en toekomstig landelijk gebied, met een goede leefbaarheid in de kernen.

Wij hebben het uitgangspunt 'water en bodem sturend' opgenomen in het principe 'natuurlijk systeem als basis'. Wij verwachten dat door toepassing van dit principe, gebieden als de (voormalige) uiterwaarden worden ingericht voor waterveiligheid. Een bovenlokaal belang. Daarnaast hoort bij dit principe een landelijk gebied, in balans met het bodem-watersysteem.

Wij verwachten als opbrengst dat deze (regionale) landschapsversterking is gekwantificeerd voor onze gemeente. Landschapsversterking zien wij in een samenspel tussen natuur inclusieve landbouw, singels, water en bossen.

Rol in de regionale woningbouwopgave; met een bandbreedte en onder voorwaarden
In de verstedelijkingsopgave ziet de gemeente Voorst - naast de meerwaarde van een landschappelijke contramal en als stedelijk uitloop- en recreatiegebied - ook een passende rol in de regionale woningbouwgave. Wij verwachten een bandbreedte in woningbouwaantallen en ruimte om kwalitatieve en kwantitatieve voorwaarden gezamenlijk uit te werken. Een zorgvuldig proces met onze kernen en inwoners is ons uitgangspunt. Dit leidt tot meer draagvlak en vlottere realisatie.

Het is logisch om kwalitatief te streven naar aansluiting bij de identiteit van de regio, met een gevarieerd aanbod aan verschillende soorten woonomgevingen. Voorst heeft al lange tijd een consistent beleid gevoerd op het gebied van huisvesting, waarbij realistische voorspellingen hebben geleid tot een aanzienlijke toename van het aantal gebouwde woningen. Door deze stabiele koers verwachten wij dat Voorst in 2050 ongeveer 4.000 inwoners extra telt. Om onze verantwoordelijk in de regionale opgave te nemen, zijn wij van plan om te onderzoeken of er steun is bij onze kernen om nog eens daar boven op 4.000 extra inwoners te verwelkomen.

De gemeente Voorst heeft als doel om te onderzoeken hoe ze tussen 2030 en 2050 tussen de 2.000 en 4.000 nieuwe woningen (wat overeenkomt met 4.000 tot 8.000 extra inwoners) kan toevoegen. Bij deze bouwplannen houden wij ook graag rekening met het versterken van het landschap. Dit betekent dat wij op zoek zijn naar 200-400 ha grond.

Kansen bij stationsgebieden
Wij zien hierbij mogelijkheden voor duurzame en vernieuwende vormen van mobiliteit. Met als belangrijk uitgangspunt de fietser op 1. Kansen zien wij in het versterken van de spoorinfrastructuur in de regio. Bereikbaarheid is namelijk een belangrijke voorwaarde voor meerdere functies (wonen, werken en ook recreëren). Hiervoor zien wij kansen bij de stationsgebieden binnen en vlak grenzend aan onze gemeente, die hiermee bijdragen aan de leefbaarheid in het landelijk gebied.

Kansen voor kleinschalige werkgelegenheid en maakindustrie
Wij begrijpen het nationale belang om minder afhankelijk te zijn van andere economieën. Daarom is het belangrijk om de maakindustrie en de kenniseconomie te ondersteunen. Zowel op nationaal als op provinciaal niveau speelt het voornemen tot minder verandering van werkgebieden. Binnen de regio heeft de gemeente Voorst een rol in het stimuleren van kleinschalige bedrijvigheid. Daarbij zien wij dat wij een sterke circulaire economie hebben. Wij zijn van plan te onderzoeken of er steun is voor het versterken van kleinschalige en lokale bedrijvigheid. Dit is belangrijk voor de leefbaarheid in onze (kleine) kernen en het landelijk gebied.

Participatie draagt bij aan sterk bestuur
Een sterk lokaal bestuur heeft een bestuurskracht, een ondernemende visie en een duidelijke focus. Op deze manier voeren wij een beleid dat gunstig is voor zowel inwoners als bedrijven op de lange termijn. Zo dragen wij bij aan de regionale, de provinciale en de nationale doelstellingen. Maatschappelijk gezien staat Voorst bekend om haar sterke sociale samenhang, zowel binnen de kernen als met de anderen binnen de gemeenschap. Hier past een bestuur met een houding van overleg en het bereiken van consensus. Om deze redenen staan wij voor een zorgvuldig participatieproces met onze inwoners.

Stroomlijnen van processen
Wij gaan in gesprek met onze samenleving over belangrijke waarden en doelen binnen het Programma Landelijk Gebied. Wij verwachten dat de resultaten van deze gesprekken een belangrijke rol spelen bij het verder uitwerken van de agenderende opgaven. Met het Programma Landelijk Gebied als basis, samen met een eerste inschatting van de groei, beginnen wij in 2025 met het herzien van onze omgevingsvisie. Wij zijn van plan om onze samenleving hierbij te betrekken en te werken met verschillende scenario's. Wij verwachten dat deze verschillende processen goed op elkaar worden afgestemd.